

CEMS (Asociația Comunitatea pentru excelență în management școlar),

în calitate de asociație legal constituită a transmis în termenul legal o serie de propuneri de modificări, observații și recomandări de analiză suplimentară față de cele 4 documente puse în consultare de Ministerul Educației și Cercetării, ca obligații de legislație subsecventă pentru implementarea prevederilor Legii nr. 141/2025.

Propunerile CEMS vizează aspecte transversale, pe care le vom detalia mai jos și aspecte tehnice, de redactare, de clarificare a prevederilor propuse. **Parte dintre sugestii au fost preluate prin consultarea directă a Comunității directorilor și mulțumim fiecăruia pentru fiecare contribuție în parte.**

1. Cu privire la norma didactică de predare a directorilor de unități de învățământ:

Încă din etapa de proiect pentru legea care a intrat în vigoare, am reclamat că **dublarea și mai mult decât dublarea normei didactice de predare pentru personalul de conducere, coordonare și control din învățământ, este în contradicție cu modelele internaționale.**

În perioada următoare CEMS va lucra pentru ca profilul profesional al directorului de școală, prevăzut de Legea învățământului preuniversitar nr. 189/2023, ca etapă anterioară organizării noilor concursuri pentru directori de școli să fie adoptat și să fie aliniat cu standardele internaționale.

În acest moment, date fiind măsurile de austeritate adoptate deja de Guvernul României, am propus:

- **ajustarea numărului de ore de predare pentru directori în funcție de complexitatea unității** (număr de formațiuni, structuri, localități, niveluri, etc.), inclusiv pentru educația extrașcolară;
- **reconsiderarea degrevării** – dacă legea spune „maximum 50%”, noi înțelegem că plafoanele pot fi **de 10, 11, respectiv 12 ore de predare**. Nu înțelegem „pasul de 2 ore” (10, 12 și 14) ca fiind justificat;
- în cazul în care propunerea anterioară nu va fi acceptată, am solicitat limitarea normei didactice de predare la cel mult 14 ore. Propunerea noastră este ca întreg personalul de conducere, coordonare și control să aibă o normă didactică maximă de 14 ore/săptămână, o normă didactică de 16 ore fiind echivalentul unei norme didactice actuale pentru un profesor cu 25 de ani vechime și gradul didactic I;
- excluderea obligației includerii orelor de pregătire remedială pentru personalul de conducere, coordonare și control care sunt învățători/învățătoare și/sau profesori pentru învățământul primar și care vor avea norma didactică completă.

2. Re-organizarea unităților de învățământ, a formațiunilor de studiu și a claselor de învățământ simultan

Toate calendarele propuse sunt extrem de strânse înțelegem limita datei de 1, respectiv 8 septembrie – începerea anului școlar 2025 – 2026 și începerea cursurilor și solicităm, ca abordare generală, îngăduință și sprijin. Efectele care nu pot fi integrate anul acesta vor putea fi integrate, mai bine, pentru anul școlar 2026 - 2027.

Principiul susținut de CEMS în cadrul dezbaterilor și în cadrul luărilor de poziții este „o școală = o reorganizare”. Astfel, pentru o unitate de învățământ care ar urma să nu mai aibă personalitate juridică, pentru că numărul preșcolarilor/elevilor este mai mic decât noile plafoane stabilite de L 141/2025, solicităm ca ele să fie afectate doar de etapele de reorganizare a formațiunilor de studiu (refacerea planului de școlarizare) și cea de încadrare, ca urmare a modificării plenului de școlarizare (calendarele din luna august). Chiar dacă, la finalul lunii august, **fuziunea va crea efecte juridice, propunerea noastră este ca u.i.p. constituită prin fuziune sau contopire să nu implice din nou reorganizări de formațiuni de studiu și/ sau reîncadrări, calendarele fiind finalizate.** În plus, așa se evită riscurile asociate funcționării în situația în care un Consiliu Local nu emite HCL înainte de 1 septembrie 2025.

Suplimentar acestui principiu, pentru a obține un plus de coerență și predictibilitate într-un sistem bulversat semnificativ (e vorba despre 15% u.i.p. care fac subiectul reorganizării), **CEMS descurajează soluția reorganizării prin contopire**, adică constituirea unei noi p.j. cu un nou cod fiscal, întrucât calendarul nu permite asigurarea începerii cursurilor pentru anul școlar 2025 – 2026 și a solicitat ca **fuziunea prin absorbție să fie prima și, ideal, singura opțiune.**

Alte propuneri:

- să fie nominalizate (mai clar) responsabilitățile Ministerului Educației și Cercetării, direcțiile responsabile. Estimăm că, pe parcursul implementării, vor exista situații care vor cere soluții punctuale – într-un sistem centralizat responsabilitatea soluției legale pentru o situație specială nu poate fi delegată exclusiv la directori și/sau inspectorate.
- similar, am solicitat clarificarea responsabilității, ca fiind sau nu instituțională (minister, Agenție, inspectorat) sau la nivel personal („conducerii”);
- am readus în atenție și am propus introducerea în text, repetat, a **temeiul oferit de art. 23 alin. (9) din LEGEA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PREUNIVERSITAR nr. 198/2023.** Față de informațiile vehiculate în spațiul public, referitoare la compararea efectivelor de elevi așa cum erau reglementate înainte de Legea Educației Naționale nr. 1/2011, integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale din România are rezultate pozitive este o realitate recentă. În acest moment, peste 70% dintre elevii cu CES sunt integrați. Modul în care se constituie formațiunile de studiu, la toate nivelurile, trebuie să țină cont de nevoile speciale ale acestora.
- am solicitat ca în procesul de analiză și identificare a unităților de învățământ care ar urma să piardă p.j. **să se ia în considerare efectivele de antepreșcolari/ preșcolari și**

elevi rezultate în urma finalizării procesului de înscriere pentru anul școlar 2025-2026, conform calendarului oficial stabilit de Ministerul Educației, cu respectarea prevederilor art. 23 alin. (8) și (9) din Legea nr. 198/2023, cu modificările și completările ulterioare, inclusiv referitoare la integrarea copiilor/elevilor cu CES. *Pentru publicul larg – trebuie știut că mai sunt etape în derulare și în luna august.*

- Am recomandat fuziunea prin absorbție pe orizontală – aceleași niveluri de studii, acolo unde este posibilă. Proiectul actual se concentrează pe identificarea unităților care nu mai îndeplinesc condițiile pentru personalitate juridică, fără a detalia explicit strategiile de reorganizare. Legea 141/2025 impune anumite limite de efective, iar comasarea orizontală (grădiniță - grădiniță, școală gimnazială - școală gimnazială, liceu - liceu) poate fi o soluție eficientă pentru a păstra personalitatea juridică și a optimiza resursele. **Este esențial ca, în procesul de comasare, să se țină cont de necesitatea menținerii continuității și calității serviciilor educaționale pentru copiii/elevii cu CES.**

Cu privire la reorganizarea de formațiuni de studiu am solicitat ca prevederea să se aplice doar pentru formațiunile de studiu care se constituie cu începere din anul școlar 2025-2026. În caz contrar, alineatul are nevoie de excepții, printre care și cele de mai jos:

- Prin excepție de la prevederile alin. (2), clasele deja constituite și care, prin comasare, ar deveni clase cu un număr de elevi mai mare decât numărul maxim prevăzut de lege, vor funcționa cu aceleași efective până la finalizarea ciclului de învățământ, dacă nu le scad efectivele ca urmare a transferurilor și pot fi reorganizate conform art. 23 alin. (1) din Legea nr. 198/2023, cu modificările și completările ulterioare, începând cu anul școlar următor.
- Prin excepție de la prevederile alin. (2), în cazul în care formațiunile de studiu deja constituite ar permite redistribuirea elevilor astfel încât doar o singură formațiune de studiu pe filieră/profil/an de studiu să funcționeze cu numărul copiilor/elevilor sub valoarea medie, dar numărul total să rămână același, formațiunile de studiu își continuă funcționarea în forma existentă până la finalizarea ciclului de învățământ. *Propunerea de modificare rezolvă situația în care sunt n clase pe nivel, cu mai mult de una cu efective sub medie, și se pot constitui n-1 clase cu efective peste medie doar prin redistribuirea elevilor; doar a n-a clasă rămânând sub medie. Matematic, propunerea ministerului asigură respectarea legii pentru fiecare grupă/clasă, dar, în fapt, propunerea CEMS asigură respectarea legii referitor la suma elevilor care formează colective deja stabilite în condițiile în care efectele ar putea fi de a dezechilibra și mai mult colectivele existente, de a inventa proceduri de mutare a unor anumiți copii și pe fond de a nu duce la niciun efect pe numărul de clase.*
- Prin excepție de la prevederile alin. (2), în cazul în care formațiunile de studiu din învățământul special ar trebui evaluate la finalul Modulului 2.
- La alin. (3), sintagma „unitate de învățământ cu personalitate juridică” se înlocuiește cu „structuri de învățământ (și/sau situate în localități diferite)”, pentru a reflecta realitatea din teren, unde o unitate cu PJ are structuri în sate/comune diferite. Modificarea permite constituirea de formațiuni care, deși nu ating media prevăzută, respectă numărul minim de

elevi, asigurând accesul la educație în comunități izolate, **unde comasarea rapidă** nu este posibilă.

Cu referire la **învățământul simultan**, trei au fost propunerile formulate de CEMS:

- Clarificarea responsabilității pentru luarea deciziilor privind regimul simultan, atribuind-o explicit unităților cu personalitate juridică.
- Reformularea reglementărilor privind gruparea claselor în învățământul gimnazial în regim simultan, cu posibilitatea aplicării unor alte combinații decât cele standard (V-VII, VI-VIII), în situații excepționale/justificate, cu aprobare de la CA
- Introducerea unui nou alineat privind organizarea activității remediale de către cadrele de la învățământ primar pentru grupe/clase diferite, din ciclul primar și gimnazial, la propunerea și cu aprobarea CA. ***Menționăm că în cadrul dezbaterii din data de 5.08.2025 – a fost formulată obiecția cum că învățătorii nu au specialitatea de a lucra la gimnaziu și considerăm că fix pentru competențele deja dovedite poate fi nevoie de ei pentru pregătire remedială în ciclurile gimnaziale și liceale.*** Suntem convinși că la nivelul u.i.p. se pot lua cele mai bune decizii pentru elevi, fără prescripție centralizată.

3. Norma didactică și distribuirea echitabilă a activităților

Cu privire la procedura privind constituirea normelor didactice de predare-învățare-evaluare în învățământul preuniversitar, în anul școlar 2025-2026, **CEMS remarcă că mare parte din responsabilitatea implementării măsurilor propuse este transferată la nivelul echipelor de management ale unităților de învățământ, fără suficient suport logistic și juridic.**

Propunerilor formulate de CEMS s-au limitat la aspecte procedurale sau aspecte care cresc gradul în care profesorii titulari ai unităților de învățământ li se pot proteja drepturile la muncă, la muncă în specialitate/specialitățile deținute, la flexibilitate și echilibru între viața personală și viața profesională.

Acest principiu poate funcționa în favoarea profesorilor cărora trebuie să li se completeze normele didactice de predare cu 2-4 ore prin **activarea și a restului prevederilor art. 207 și 208 (mai ales alin. (9) și alin. (10) din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, coroborate cu prevederile aferente din Metodologia – cadru.** În procesul de constituire a normei didactice, se solicită reglementarea explicită a posibilității **completării normei cu activități educaționale** prevăzute la art. 207 și 208 din Legea nr. 198/2023, la nivelul Consiliilor de administrație al unității, **fără transfer automat către alte discipline sau unități.**

Alte propuneri relevante:

- Introducerea obligației unităților de a emite adrese oficiale către ISJ/ISMB și către candidații repartizați în cazurile în care norma s-a redus după repartizare.

- **Permisivitatea explicită ca orele remediale să fie organizate cu grupe flexibile, nu neapărat cu întregul colectiv al unei clase și nu doar cu elevii din clasele la care predau, sau doar din ciclul primar.** În felul acesta se pot crea resurse de timp pentru programele de învățare remedială și pentru gimnaziu/liceu și/sau se pot construi programe de permanență pentru „școală după școală”, în funcție de numărul de profesori pentru învățământul primar.
- Reglarea unor aspecte tehnice pentru diferite categorii de personal, de exemplu normele profesorilor din unitățile de educație extrașcolară, norma institutorilor profesorilor - educatori în învățământul special.

4. Alte propuneri procedurale și de funcționare

- **Introducerea unui articol care reglementează posibilitatea ca activitățile organizatorice și administrative (revizuirea planului de încadrare, completarea normelor) să se poată desfășura online, cu semnătură electronică.**
- Reglementarea opțiunii cadrelor didactice de a nu desfășura toate orele repartizate, cu reducerea proporțională a salariului și vechimii în învățământ, **dar nu a vechimii în muncă.** Vechimea în muncă nu este influențată de caracterul contractului de muncă - cu normă întreagă sau normă parțială. (Codul Muncii).
- Posibilitatea păstrării titularizării în caz de reducere temporară a orelor, inclusiv prin detașare în interesul învățământului pe fracțiuni rezervate în alte unități;